

Prenumerationspris

1/1 år Kr. 2:—
1/2 " " 1:—

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Ansv. redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Tallinn.

Rikull det. 1931. U. B.

1 år Kr. 3:—
1/2 " " 1:50

Brev från Rikull.

(Pastor E. Rydén).

Ingen, som någon tid levat tillsammans den svenske kustbon och öbon, har kunnat undgå att delvis gripas av den pessimism, som råder på grund av de närvarande dåliga konjunkturerna, på affärsmarknaden. Det nya handelsfördraget mellan Finland och Estland tyckes vara ratificerat av vederbörande myndigheter, men enligt tillgängliga uppgifter i de dagliga tidningarna, gällde förhandlingarna uteslutande vissa industritullar. Detta ställer potatisexporten på Finland i en synnerligen ogynnsam dager, ty med de höga tullsatser, vilka f. n. gälla där, måste man absolut slå bort varje tanke på export dit. Enligt uppgifter, som undertecknad erhållit från initierat håll i Sverige, lär potatisskörden där förlidet år även ha varit synnerligen god, vadan man knappast kan hoppas på någon större export dit heller. Hur god vilja man än har, måste man dock se ganska mörkt på den närvarande situationen. Ganska mycken god och näringsrik potatis finnes f. n. lagrad här i Rikull och jag antager även i andra svenskbygder, men frågan är, om man skall lyckas vinna avsättning för den eller om man måste vräka ut den till mat åt kråkor, skator och andra himmelens fåglar, ty man kan ju inte ge kreaturen hur mycket som helst. Svenska folkstammen har faktiskt inte råd, varken ekonomiskt eller moraliskt, att göra en sådan förlust.

Men hur skall man kunna komma ur den närvarande situationen så lindrigt som möjligt? Och hur

skall man i framtiden kunna gardera sig mot liknande svårigheter? Det är frågor, som nedtecknaren av dessa rader brytt sin hjärna ganska mycket med. Låt mig därför få skissera upp några stora linjer, vilka möjligen kunna tjäna som grund till en diskussion i ämnet, vilken sedan skulle kunna leda till önskat resultat. Som en förutskickande anmärkning vill jag påpeka att jag är fullkomligt lekman och ej ger mig ut för att vara expert på något av dessa områden, vadan mina funderingar och förslag måste tagas som en lekmands funderingar, och därför kanske synas fackmannen mer eller mindre absurda.

1. En god hjälp i de gemensamma strävandena i ekonomiskt hänseende vore nog, om man inom varje kommun kunde sammansluta sig till en hela kommunen omfattande exportförening. Man måste ju tillhöra någon slags „fläskförening“ för att erhålla exportlicens på fläsk. Skulle det då vara omöjligt att bilda en exportförening för att gemensamt exportera potatis och andra produkter? Genom denna skulle mycken osund konkurrens, ej blott mellan seglare inom kommunen utan kanske framför allt utom, ty inget hindrade att man etablerade samarbete mellan de olika svenska exportföreningarna, kunna undvikas. Jag har bevis för huru denna konkurrens varit allt annat än välgörande och hur den ställt personer mot varandra, personer, som bort kunna göra det ganska gott annars, och skall svenskheten kunna bevaras, måste varje friktions- och irritationsmoment decimeras till minsta möj-

liga. Huru denna exportförening sedan skulle arbeta blir en senare sak. Själv har jag, lekmannen, tänkt mig saken realiserad på följande vis: I st. f. att såsom nu, de enskilda skutskepparna upphandla de olika partierna själva, skulle varje höst, de som önskade sälja sin potatis o. s. v. anmäla detta till exportföreningens lokalstyrelse. Denna skulle ha till uppgift, att undersöka, var man kunde finna avsättning för varan och sedan överenskomma med skutskepparna om export, men är det å andra sidan dessas oavissliga plikt att till exportföreningen redovisa försälda kvantiteter och försäljningspris, men ägde de att av den uppkomna vinsten tillgodoräkna sig skälig ersättning för frakt m. m. Företaget blir på så vis kooperativt, insatsen blir den egna exportkvantiteten och vinsten i proportion däremot. Vid förlust komme den dessutom att jämnare fördelas mellan de lidande parterna, och jag tror att samhörighetskänslan bleve större. Denna anordning, fastän den är behäftad med stora brister, skulle dock ej, så vitt jag kan förstå, i alltför hög grad kringskära det enskilda initiativet, ty den enskilda företagsamheten, och exportföreningen, som borde bestå av samtliga jordbrukare och samtliga skutskeppare inom kommunen, skulle endast ha till uppgift att söka vinna avsättning för de kvantiteter som inlämnades dit i. o. f. försäljning. Det borde också höra till styrelsens särskilda uppdrag att i god tid sätta sig i förbindelse med grossörer på andra orter och underhandla med dem samt om möjligt ha kontrakterat

varan före seglationens början. Priserna kanske bli en aning under dem man kan betinga sig i de fria marknaderna, men å andra sidan är det tryggare för befraktaren att ha varan bortkontrakterad, ty då behöver han ej befara att få ligga så länge i väntan på köpare och kanske ändock ej få några bättre priser än dem han kunde betingat sig hos en grossör. Ovanstående kan man åtminstone diskutera, synes det mig, det skadar inte, men hur det sedan blir med beslutet, det blir en annan fråga, och i all min ljusblå optimism finnes det ändock en liten, liten aning pessimism, ty den kungliga (här i Estland blir det republikanska) svenska avundsjukan, gör nog att man stryper tanken innan förslaget ens hunnit ventileras.

(Forts.)

Regeringskrisen löst.

Krisen, som uppkom då regeringen Strandman föll, ansågs bli långvarig och svårlöst. Denna gång slog spådomarna inte in, och man kan endast med stor tillfredsställelse konstatera detta. Vårt land har mycket lidit redan genom de så ofta återkommande regeringsombytena och det är hög tid att man i alla läger inser detta och så smärtlöst som möjligt avvecklar kriserna, vilka dock äro ett nödvändigt ont, som alla äro tvungna att fördraga.

Konstantin Päts, som är en utav de mest framstående och äldsta politikerna i vårt land, åtog sig att bilda regering och lyckades göra det på tämligen bred bas. Regeringens sammansättning är följande: Konstantin Päts premiärminister och riksäldste, Jaan Tõnisson utrikesminister, Jaan Hünersson justitie- och inrikesminister, August Kerem försvarsminister, Jaan Piiskar bildnings- och socialminister, August Jürman jordbruksminister, Mihkel Pung handelsminister, Aleksander Oinas finansminister.

Av allt att döma torde en lugnare period vara för handen och landet under nuv. regering kommer säkert att i all avsenden kunna förkovra sig.

Vad lovar den nya regeringen?

Vid riksdagens sammanträde tisdagskväll avgav den nye riks-

äldsten regeringens deklaration. Regeringens program var sakligt och saknade alla överdrivna fraser. Lungt och sansat uppläste riksäldsten det.

I programmet betonades nödvändigheten av energiska åtgärder för upphjälpande av verksamheten på alla områden. Man fick det intrycket att i spetsen för landet stå män, som ej frukta för de uppgifter som äläggas dem. Sålunda kunna vi hoppas på att denna regering finner utvägar och kan lösa de uppgifter, som dess föregångare ej kunnat.

Kommunistagenter. För några dagar sedan spriddes kommunistiska upprop om att den 25 dennes på den sk. arbetslösas dag organisera uppträden på gatorna och att göra öppet motstånd mot ordningsmakten.

I samband härmed har politiska polisen anhållit en mansperson och två kvinnor såsom skyldiga till utspridandet av dessa upprop.

140 officerare befordras.

På republikens 13 årsdag befordras på försvarsministerns förslag av republikens regering 140 officerare.

Icke heller denna gång blir det någon general, ty det finnes ingen vakant generalsbefattning.

Över 10 tryckerier till salu.

Under veckans lopp ha tre tryckerier i Reval råkat i svårigheter och äro sålunda i fara att gå under klubban antingen frivilligt eller av tvång.

På grund av den ekonomiska depressionen minskas arbetet även i de större tryckerierna. Inalles torde i detta nu över hela landet finnas c:a 10 tryckerier till salu.

Tack!

Av Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet har Birkas folkhögskolas bibliotek fått mottaga en bokgåva på 15 band. För den värdefulla gåvan fram bäres härmed ett hjärtligt tack!

Viktor Aman,
bibliotekarie.

Gåva.

S. O. V:s bibliotek i Höbring, Rikull har av pastor E. Rydén fått mottaga boken om André

och hans män: "Med Örnén mot polen."

För den vackra och värdefulla gåvan fram bäres här ett hjärtligt tack.
Bibliotekarien.

Jakt på vildsvin.

Senaste lördag fälldes ett i vårt lands sällsynt villebråd — ett vildsvin. Varifrån detta kommit är ej gott att veta, men att det kommit utifrån är klart, ty vårt lands skogar fostra inte sedan länge i Paasvere, Virumaa, mer dylika djur. Det var ett präktigt exemplar och vägde sina modiga 100 kg.

Fynd av svenska mynt.

Från Virumaa meddelas ytterligare att en jordbrukare i Järvekommun hittat omkr. 500 st. svenska kopparmynt. Mynten uppges vara av lika valör och alldeles onötta. Upprepade gånger ha fynd av svenska mynt gjort just i denna del av landet, och det är därför knappt förunderligt att bland befolkningen röra sig rykten om stora skatter, som under de svenska krigerna skulle ha nedgrävt i marken.

De nyligen funna mynten datera sig 1634—1644.

Oroligt i Spanien.

Från Madrid meddelas till tidningarna om sammanstötningar mellan republikaner och polisen varvid flera personer sårats. Samtidigt ha rykten även uppkommit att konung Alfons skulder ha för avsikt att avstå kronan, d. v. s. abdikera. Dessa rykten ha dock ej bekräftats och kunna möjligen betraktas som produkt av en upphetsad stämning. Republikanerna ha demonstrerat även i Barcelona, Saragossa, Sevilla, Valencia, Segovia och Granada.

Konungen har föreslagit hertig Santiago de Alba att bilda regering. Man anser dock att Alba ej är hågad att åtaga sig uppdraget.

Per Edvin Svinhufvud Finlands president. Senaste måndag ägde presidentval rum i Finland, varvid valdes till president den frejdade statsmannen Per Edvin Svinhufvud. Svinhufvud, som var statsminister, avgick från sin post omedelbart, hans åligganden skötas tills vidare av finansminister Vennola. Presidentämbetet tillträdes den 1 mars.

Samförstånd med Gandhi. London, 18 febr. Indiens nationalkämpe Mahatma Gandhi har överlagt med Indiens vicekonung lord Irving. Resultatet av överläggningen uppges vara tillfredsställande.

Våldsamt snöstorm i Budapest. Här och i omnejden rasar en fruktansvärd snöstorm som har anställt stor förödelse. Gatutrafiken har avstannat, telegraf och telefon ha lidit stora skador. Flera personer ha dödats, andra skadats.

Hemlösa våldgästa slott.

Från Moskva meddelas, att ca 300 hemlösa med våld trängt in i slottet i Gatschina och tagit slottet i besittning. Polisen har med stor möda lyckats utdriva dem.

Vem bär skulden till världskriget?

Tyska riksdagen har beslutat anhålla om tillsättande av en internationell kommission för att ytterligare undersöka orsakerna till världskrigets uttbrott och därigenom bevisa, att Tyskland ej bär ansvaret för detsamma.

Från Angora (Turkiet) meddelas att myndigheterna igen avslöjat en riksfientlig organisation. 36 personer ha anhållits, däribland 18 kvinnor.

Orsaken till kapt. Lundborgs död undersökes.

Från Stockholm meddelas att chefen för Sveriges luftstridskrafter general Amundson till försvarsministeriet inlämnat ansökan om tjänstledighet, som även beviljats. Enligt förkludande står detta i samband med flygkatastrofen, vid vilken kapt. Lundborg omkom.

Försvarsnunisteriet har tillsatt en särskild kommission som skall undersöka orsakerna till olyckan.

Nils-Herman Lindberg:

Lärobok i svenska.
Lehrbuch der schwedischen Sprache.

Rootsi keele õpperaamat.
Tartu / Dorpat 1930. J. G. Krügers förlag. Pris häftad 3:— kr., inbunden 3:60.

I många år har behovet efter en lärobok i svenska gjort sig starkt gällande. Visserligen ha några läroböcker på detta om-

råde då och då sett dagen, men de ha ej helt motsvarat vår tids pedagogiska fordringar. Att så är fallet, ha framför andra de, som haft den uppgiften sig förelagd att vid utländska universitet meddela undervisning i svenska, kunnat intyga.

Detta missförhållande har nu tack vare lektor Nils-Herman Lindbergs berömvärda initiativ afhjälpts. I december förra året utkom en av honom i alla avseenden väl utarbetad lärbok i svenska. Utgivandet av en dylik hade lektor Lindberg i många år planerat, men det var länge ej möjligt att realisera den tanken, då nödiga penningmedel saknades. Sedan i fjol från två håll anslag erhållits, dels från "Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet", dels från svenska utrikesdepartementets fond för kulturell propaganda, blev det lektor Lindberg möjligt att påbörja och slutföra arbetet med läroboken.

Densamma, som omfattar 155 sidor, har fått en synnerligen lyckad uppställning.

Första avdelningen omfattar läsestycken från det allra elementäraste till medelsvåra berättelser. Utarbetandet av de första, enklaste styckena i en lärbok för ett språk vilket som helst ställer alltid stora krav på utgivaren. Utav kortfattade satser utan inbördes sammanhang är det icke så enkelt att åstadkomma stycken, som äro på samma gång pedagogiskt riktiga och lättfattliga. Utgivaren av föreliggande lärobok har enligt min åsikt synnerligen lyckligt löst denna krävande uppgift. Redan de första styckena ge nybörjaren ett icke så obetydligt förråd av just sådana ord, på vilka samtal om vardagliga ting kunna byggas upp. Styckenas urval är ytterst mångsidigt och intresseväckande. Berättelser med allvarligt och skämtsamt innehåll, dikter, samtal, brev, anekdoter, tidningsnotiser och annonser, då och då även väl konstruerade översättningsövningar i anslutning till det redan lästa, inrymmas i bokens första avdelning. För oss estlandssvenskar är det särskilt glädjande att kunna konstatera, att också "Modersmålets sång" återfinnes där.

Till varje stycke hör särskild ordlista, där ordens betydelse på tyska och estniska är angiven.

Översättningarna, även de estniska, äro alltid fullt korrekta. Till nybörjares tjänst finnes även en alfabetisk ordförteckning med hänvisning till det stycke, där ordet första gången förekommer. Sådana ord och uttryck, som hänföra sig till svenska förhållanden, Sveriges geografi, historia, litteratur m. m., ha sammanförts i en särskild avdelning och där belysts koncist och klart.

Ät den svenska grammatiken har en avdelning ägnats, avfattad på tyska och estniska. Trots sin korthet, 35 sidor, innehåller den allt, som nybörjaren behöver veta. Ingenting viktigt har uteglömts, ingenting överflödigt har medtagits.

Ett framsteg framför de flesta andra läroböcker betecknar i Lindbergs lärobok den sista avdelningen, där viktigare ord indelats i begreppsklasser, inalles 13. Dessa äro: Världsalltet, elementen, tiden, jorden, länder och folk, hus och hem, människan och familjen, kroppen, kläderna, djuren, träd och växter, måltider och maträtter samt på resa. Denna lilla parlör bildar ett utmärkt underlag för samtalsövningen och kan även bli en Sverigebesökare till stor nytta.

Lektor Lindberg har i bokens förord givit uttryck åt den förhoppningen, att den även skall kunna användas i skolor i svenskbygdens gränstrakter här i Estland. Detta vore önskvärt, ty boken är väl lämpad därtill. Det är ej blott min egen åsikt. Redan nu har ett flertal sakkunniga å olika håll uttalat sig berömande om lektor Lindbergs lärobok, den har t. o. m. lagts till grund för svenskundervisningen vid universitetet i Warschau. Må vi nu hoppas, att ännu fler läroanstalter följa detta exempel. Med den utmärkta sammanställning, som boken fått, förtjänar den att få en stor spridning överallt, icke minst bland Estlands svenskintresserade folkgrupper, för vilka någon kännedom om svenska språket alltid är till gagn. *Hj. Pöhl.*

Ryskt arbetstvång. Rådsregeringens arbetskommissariat, berättar Krasnaja Gazeta, har i dagarna utfärdat en förordning, som reglerar landsbefolkningens i Rådunionen s. k. hästvårnplik. Enligt den nya förordningen är varje bonde, som besitter en häst,

förpliktad att på vederbörande myndigheters kallelse fullgöra hästdagsverken, varvid han erhåller vederlag efter en för olika områden stadfast taxa. Hästvårnplikten får ej för varje enskild lantman utsträckas över 30 dagar i året, utom för kulakerna, som kunna åläggas ända till 60 hästdagsverk. De som vägra fullgöra dem ålagda hästdagsverken skola ställas inför domstol och strängt straffas.

Reguljär luftfraktfart Europa-Amerika. Zeppelinvarvet i Friedrichshafen har enligt Berliner Tageblatt företagit en undersökning av frågan om och i vilken utsträckning man kan räkna med reguljär fraktfart mellan Europa och Nordamerika. Man har därvid kommit till det resultatet att fraktkostnaderna skulle belöpa sig till omkring 15 mark per kg. Högsta tillåtna vikt per kolli skulle bli 2,000 kg. Man har i början tänkt sig en tur i veckan,

men senare skulle man göra två turer i veckan.

Nya Zeeland åter hemsökt av jordskalv. En jordbävning av varierande intensitet har hemsökt Otago, det sydligaste distriktet på Nya Zeelands sydö. I Quenstown störtade en del fabrikskorstenar samman. Förbindelserna med distriktet Hawkes Bay från Nordön ha åter avbrutits.

Den svåra kolbristen i Petersburg. Pravda meddelar, att bristen på stenkolsbränsle i Petersburg dag för dag gestaltar sig allt mer hotfull. Nyligen strejkade stadens elektricitetsverk, emedan kolförråden plötsligt togo slut.

Sjunkna skatter bärgas ur Donau.

I Ungern umgås man med planer på att försöka bärga två fartyg, som efter nederlaget vid Mohacs år 1526 jämte sjuttio prämar voro på väg från Budapest

till Pressburg med en dyrbar last, då de i närheten av Gran angreps av fienden och skötos i sank. Enligt vad historiska dokument utvisa skulle det ombord på de båda sjunkna skeppen ha funnits stora skatter, bestående av guld- och silverföremål samt smycken. Bärningsföretaget skulle alltså ej blott vara av historiskt intresse utan även löna sig i materiellt avseende. Planen till bärningsarbetet har tillkommit på initiativ av föreståndaren för Collegium Hungaricum i Rom, och ett bärningsbolag har förklarat sig villigt att utföra arbetet. I den händelse en uppgörelse kommer till stånd med detta bolag, torde bärningsarbetet komma att igångsättas redan under vårens lopp.

Kyrkliga meddelanden.

Gudstjänst böndagen, onsdagen den 25 febr. kl. 11 f. m.

Hj. Pöhl.

SVENSK-FINSKA S:t MIKAELS-
församlingens röstberättigade medlemmar sammankallas till ordinarie

ALLMÄN STÄMMA

Söndagen, den 1. mars 1931, kl. 12 på dagen
å Riddaregatan, 3.

Anm. I fall det erforderliga antalet röstberättigade ej infinner sig till den utsatta tiden, så avhålls stämman, — oavsett de röstandes antal, — en 1/2 timme senare samma dag och på samma plats.

Dagordning:

- 1) Kassaredovisning för år 1930.
- 2) Budgetuppställning för år 1931.
- 3) Val av 4 kyrkorådsmedlemmar jämte 3 suppleanter, 3 revisorer, 2 representanter till kyrkodagen och prostsynoden jämte suppleanter.

Utdrag ur kyrkolagen:

§ 2. I den av församlingsmedlemmar sammansatta allmänna stämman äga alla av båda könen konfirmerade medlemmar, som fyllt 20 år, minst ett år stått i församlingens kyrkobok, ordentligt erlagt sina utskylder till församlingen, och som icke berövats valrätten genom de lokala självstyrelseinstitutionerna, med rösträtt deltaga.

§ 7. Församlingens röstberättigade medlemmar kunna även själva uppställa kandidater, som motsvara fordringarna i § 8. Ett dylikt skriftligt förslag till styrelsen måste vara försett med 10 underskrifter och inlämnas icke senare än en vecka före valen.

§ 8. Passiv valrätt äger varje församlingsmedlem, som i motsvarar de i § 2 nämnda fordringarna och fyllt 25 år.

Å kyrkorådets vägnar:

A. Stahl.

Ordförande.

D. Petterson.

Sekreterare.

RESTAURANT DAMBERG
MATSALEN I TR. STOCKHOLM. REKOMMEN-
DERAS

Beställningar av bord N. 12911. N. 6285.

Restaurant Runan

Sundsvalls popu-
lära restaurang

HUMTREVILIGFESTVÄNING

Förträfflig mat.

Billigaste priser

Reserverad annonsplats

Vid besök i Norrtälje rekommenderas
Stadshotellet
Innehavare Direktör B. O. Lagermark
Musik under sommarmånaderna.

Reserverad annonsplats

„Besök Katrineholm“

Över hela världen säljas
våra extra prima

VÄVSKEDAR

skyttlar, vävspännare, solv och skedkrokar, därför att de äro de bästa och billigaste. Begär vår illustr. katalog och prislista.

A.-B Borås Mek. Wäfskedsfabrik, Borås
Rikstelefon 1028.

„Besök Borås“

PEHR NILSSON
Byggnadsentreprenör, Stockholm
Husbyggnader — Reparationer
Tel. 6803 Eriksbergsgatan 16 Tel. Norr 6803.
Nybyggnaden, Svevägen 77 Tel. Vasal4577.

STADSHOTELLET HEDEMORA

Rekommenderas. Modern
Hotell & Restaurang.

Fullständiga rättigheter Tel. Namnanrop

Jönköpings stads och läns sparbank
Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Små-
lands Taberg.

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin.
Ekorre, Hare och Kanin upp-
köpas till allra högsta pris.

Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.

FÖUGSTEDTS PÅLSVARUFABRIK Malmö 4

HOLMBLOMS

KAPPOR, DRÄKTER
NORMALMSTORG

Tel. N. 561 STOCKHOLM Rikst. 9255

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik
Göteborg med alla mellanliggande svenska
hamnar till KARLSKRONA—DÄNZIG—LIBAU
—RIGA—REVAL—HÄLSINGFORS.

Betald annonsplats